

THE ROLE OF HUMANITARIAN TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS IN THE FINANCIAL SPHERE

РОЛЬ ГУМАНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІНАНСОВОЇ СФЕРИ

Pavlenko I. / Павленко І.

Student / Студент

National Academy of Statistics, Accounting and Auditing, Kyiv, Ukraine

Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ, Україна

Анотація. Загальна тенденція світового розвитку вищої освіти йде шляхом посилення ролі гуманітарної освіти. Формування гуманітарного мислення студентів надасть можливість відійти від монополізації оцінок суспільних процесів і явищ, сприятиме виробленню у молоді власної, аргументованої точки зору та активної соціальної позиції.

Ключові поняття: гуманітарна підготовка, гуманітарні дисципліни, гуманітарні знання.

Abstract. The general trend in the global development of higher education is to strengthen the role of humanities education. Formation of students' humanitarian thinking will make it possible to move away from monopolization of assessments of social processes and phenomena, and will help young people develop their own reasoned point of view and active social position.

Key concepts: humanitarian training, humanitarian disciplines, humanitarian knowledge.

Вступ.

На наш погляд, гуманітарна підготовка сучасних фінансистів потребує постановки наступних ключових завдань в системі вищої професійної освіти:

- забезпечення духовного саморозвитку особистості, задоволення її потреб;
- формування основ методології наукового пізнання і творчості, практичної діяльності та соціальної поведінки, як важливих умов досягнення успіху на життєвому шляху;
- формування готовності до включення нового покоління фахівців у соціально-економічні та культурні процеси розвитку світової цивілізації, засвоєння досвіду накопиченого людством у різних сферах діяльності;
- розвиток основ світогляду на засадах вільного самовизначення спеціаліста в системі загальнолюдських цінностей, гнучке орієнтування в мінливому світі. Саме світогляд, як система поглядів на об'єктивний світ та місце в ньому людини, на її відношення до оточуючий дійсності і самої себе.

Основна частина.

Вища освіта об'єктивно спрямована на гуманітаризацію підготовки фахівців різних профілів як важливого фактору розвитку особистості на основі

соціально-культурних та моральних цінностей суспільства. Відповідно до державних вимог вищої освіти до змісту та рівню підготовки майбутніх фахівців фінансової сфери, гуманітаризація та гуманізація освіти здійснюється через викладання циклу соціально-гуманітарних дисциплін, який включає *філософію, історії державності та культури України, психологію і педагогіку, соціологію, правознавство, логіку*. Гуманітарні дисципліни мають великий потенціал щодо формування ціннісних орієнтацій особистості, оскільки вони присвячені людині, її ролі в навколишньому середовищі, передбачають пізнання її внутрішньої природи. [4].

Сьогодні проблема гуманітаризації освіти в центрі уваги досліджень вітчизняних вчених (Г. О. Балл, Н. Д. Бондар, Г. П. Васянович, С. У. Гончаренко, О. С. Ісаєва, Е. В. Лузік, Овчинікова О. М., Н. Петрук, О. М. Пехота, О. Г. Романовський, Г.Б. Черушева та інші). На думку українського вченого у галузі економіки та управління національним господарством, педагогіки та психології вищої школи О. Г. Романовського, гуманітарна підготовка надає майбутньому фахівцю можливість зрозуміти складність і багаторівневість буття, поглибити його мислення, забезпечує цілісність і системність світосприйняття, світорозуміння та світогляду. [5]. Саме через вивчення гуманітарних дисциплін на думку О. С. Ісаєвої, розвиваються такі базові компоненти, як логічне мислення, аналіз, аргументування власних рішень. [2].

Теоретичний аналіз літератури дозволив визначити різні підходи щодо тлумачення поняття гуманітарна підготовка, водночас визначити спільне змістовне наповнення. На підґрунті теоретико-методологічними знання формується здатність світоглядно-філософського, творчого, креативного та критичного мислення, система соціальних та особистісних цінностей, життєвої позиції.

Основою системи гуманітарного знання виступає *філософія* як методологічний базис наукового пізнання. Через опанування концептуальних положень філософії студент засвоює фундаментальні принципи реальності, усвідомлює сутність людського буття, взаємовідносини людини і світу, характерні особливості її ставлення до духовного життя. Філософія сприяє формуванню толерантного ставлення та незалежного погляду на світ, розвитку критичного мислення майбутнього спеціаліста.

Важливе значення в системі гуманітарної підготовки фінансистів займає *система психологічних знань*. Перш за все, кожна молода людина є носієм власного психічного світу, ігнорування якого не може не вплинути на його

професійну дієздатність. По-друге, завдання, які вирішуються у фінансовій сфері потребують звернення до психологічних знань. Для молодого спеціаліста важливим є не тільки знання ефективного ведення бізнесу, а й світоглядна позиція та розуміння причинно-наслідкових зв'язків у явищах соціально-економічної реальності. *Економічна психологія*, як галузь психологічного знання, допомагає студентам засвоїти закони економічної поведінки людей з точки зору психологічної обумовленості, сприяє формуванню економічної свідомості та економічному мисленню. [6].

Практичне застосування психологічних знань впливає на розвиток емоційного інтелекту, мотиваційного чинника, що спонукає молодого спеціаліста до постійного професійного та кар'єрного зростання.

Слід підкреслити вагомий внесок дисципліни *правознавство* у розвитку професійних компетенцій фінансиста, у формуванні правової грамотності та правової культури. Майбутні фінансисти мають усвідомлювати, що будь яка діяльність, прийняття рішення має ґрунтуватися на нормативно-правових актах, законодавчій базі України, що значно спрощує регулювання виробничими процесами, трудовими відносинами в колективі.

В рамках дисципліни *«Історія державності та культури України»* відбувається формування національної ідентичності майбутнього фінансиста. Ретроспективний аналіз історії нашої країни сприяє усвідомленню культурного надбання та соціальних цінностей, накопичених протягом історичного розвитку українського суспільства, виступає впливовим фактором розвитку почуття гордості у молодій людині. Історичний аналіз агресивного нападу росії на Україну формує у студентської молоді розуміння національного єднання проти повномасштабної війни, що причинила руйнацію соціального порядку у суспільстві. Таке колективне самоусвідомлення допомагає зрозуміти кожному професіоналу про неможливість співпраці з будь-якими російськими підприємствами, організаціями, компаніями.

Вивчення *соціології*, як важливої структурної складової гуманітарної підготовки сучасного фінансиста, сприяє формуванню знань про соціальну дійсність, пояснює логіку процесів соціального розвитку, допомагає майбутньому фахівцю визначити своє місце у суспільстві та життєві перспективи, спрямувати інтелектуальний та емоційний потенціал на вирішенні індивідуально-особистісних суперечностей та протиріч в трудовому колективі, забезпечити взаємодію з іншими людьми, ефективніше організувати роботу персоналу.

С. Б. Артеменко, А. Б. Фляшнікова зосереджують увагу на соціально-

педагогічних цінностях дисципліни, його впливу на формування у майбутніх менеджерів і фінансистів готовності до оптимального управління соціальними процесами, соціальними організаціями, групами в умовах ринку. [1].

Українська мова як необхідний інструмент майбутнього фінансиста, формує його національно-мовну свідомість, готовність до якісної взаємодії з клієнтами, до належного виконання роботи, яка пов'язана із документообігом, складанням професійних документів, розвиває комунікативні здібності у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Не можна оминати і значення курсу «Логіка» для покращення рівня взаємодії в професійній сфері майбутнього фінансиста. Знання основних логічних прийомів (порівняння, аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення) допомагає в якісному аналізі інформації. Опанування різних форм розумової діяльності надає впевненість у висловлюванні власного судження, точки зору, відстоювання позиції при обговорюванні певних професійних питань, а також роботи умовивід з чітко сформульованою аргументацією, що безумовно буде корисним при визначенні тих чи інших підходів у вирішенні завдань.

Висновки.

Таким чином, можна зробити висновки, що гуманітарна підготовка майбутніх фінансистів, як системне утворення, виступає методологічною основою формування світогляду, ціннісних орієнтацій, громадської позиції, критичного мислення, розвитку здібності до прийняття рішення у сфері професійної діяльності та готовності до командної роботи, формування творчої особистості, яка здатна працювати в умовах ринкової конкуренції

Література:

1. Артеменко С. Б., Фляшнікова А. Б. (2012). Соціологія [Електронний ресурс] : навчально-методичний посібник для самостійної роботи . Київ: КНЕУ, 2012. 188 с.
2. Ісаєва О.С. (2016). Гуманітарна підготовка – успіх майбутньої професійної діяльності лікаря / О.С. Ісаєва // Stav, problému a perspektívy pedagogického štúdia a sociálnej práce : Medzinárodná vedecko-praktická konferencia 28-29 októbra 2016. – Sládkovičovo, Slovenská republika, 2016. – С. 106-108.
3. Кірюхіна М. В. Модель гуманітарної підготовки майбутніх технічних фахівців авіаційної галузі у закладах вищої освіти / Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки, 2020. Дніпро, 2020. Вип. 1 (19). С. 174-182.

4. Овчиннікова О. М. Значення та роль гуманітарної освіти в морських навчальних закладах./Таврійський вісник освіти. – 2019. – № 4 (68). С.5-9.

5. Романовська О. О., Романовська Ю. Ю., Романовський О. О. (2009). Досвід вищої освіти Сполучених Штатів Америки ХХ–ХХІ століття. Книга 1.: Гуманітарна та підприємницька підготовка американців. Київ: Нова Книга. 2009.

6. Черушева Г.б. (2014). Роль психологічного знання в професійній підготовці економіста Zbiór raportów naukowych. „Pedagogika. Teoria. Praktyka.,, (29.11.2014 - 30.11.2014) - Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2014. - 132 str. – С.43-50.ISBN: 978-83-64652-72-1 (t.3/2)

Науковий керівник:

*Черушева Галина Батрбеківна, к.п.н., професор,
Національна академія статистики, обліку та аудиту*